

טביאה צימרמן. יצירות רבות נכתבו במיוחד בשבילה צילום: Marco Zimmermann

רגע יפה שחולף מהר

היא אחת הוויולניות הבולטות בעולם, אבל טביאה צימרמן מעדיפה יותר ללמד. עם בואה לפסטיבל "Music Makers" בארץ היא מספרת לאיזה שינוי היא מייחלת במוזיקה הקלאסית

אמיר מנדל

הוויולנית טביאה צימרמן, אחת המוזיקאיות הבולטות בתחומה, תשתתף היום בפסטיבל "Music Makers" שמתקיים בקיבוץ אילון, זכרון יעקב ותל אביב. זו הפעם הראשונה שלה בפסטיבל מסוג זה, הכולל גם מפגש עם הקהל. "נראה איך זה עובד", היא אומרת בראיון טלפוני. בעבר, חלק מכוחם של אמנים נבע מרייטינג. הם היו בלתי מושגים. תהליך חייו ואישיותו אל הקהל גולשים באטיות גם אל עולם המוזיקה הקלאסית. "זה נראה נחמד, כי זה פסטיבל קטן, לא כמו אלה הגדולים שבהם רצים ממקום למקום, מוסיקה צימרמן. התקשורת הקרובה עם הקהל נשמעת כמו דבר יפה. מזכיר קצת את הפסטיבלים הרא-

גדול בעבודתי על מוזיקה בת זמננו. בדרך כלל, ככל שנה יש לפחות בכורה אחת בשנה של יצירה חדשה".

צימרמן היא מבצעת בולטת של יצירות חדשות. יצירות רבות נכתבו בשבילה. מפורסמת מביניהן הסונטה לוויולה סולו מאת ג'רג' ליגטי, שנכתבה לצימרמן והיא ביצעה בכורה ב-1994. כערוץ הייטוב של המלחין מנחם ויונברג אפשר למצוא יצירה יפה לוויולה סולו, "מונדיאלוג", שמוקדשת לצימרמן, בביצועה.

הבעייתיות בקבלת מוזיקה חדשה היא בעיניה עניין של חינוך. "כיום יש למוזיקה חדשה בעיקר קהל משלה. קהל נפרד שמאוד מתעניין בתחום הזה, אבל הוא שונה ממהורם המרכזי של הקהל שמתעניין במוזיקה הקלאסית שכבר מוכרת לו. לפי ניסיוני, צריך

היא מלמדת מוזיקה באקדמיית הנס איילר ברלין. "אני אוהבת להיות מורה", היא אומרת. "זה יותר חשוב לי מקונצרטים, כי בהוראה אפשר לתת כל כך הרבה. לתת למישהו ארבע שנים של שיחות על מוזיקה, להראות מה כדאי לעשות בנגינה, לדבר על מה כדאי לחשוב ביצירה. קונצרט הוא רגע יפה שחולף מהר. בקשר מתמשך עם תלמידים יש הרבה משוב, שיחות. זה לא חד צדדי. אני נותנת כאן, וגם מקבלת הרבה, ולכן ההוראה גם לא מעייפת, אלא להיפך, מעשירה וממריצה. זו כמוכח אחת הסיבות לכך שאני מנגנת רק 50 קונצרטים בשנה. ההוראה תופסת חלק גדול מהזמן שלי. יש לי שלושה ילדים. הם כבר גדולים, אבל היו זמנים שנוכחותי נדרשה הרבה יותר והיה טוב ללמד כאן ולהיות בבית".

היא מייחלת לשינוי במוזיקה הקלאסית. "אני לא אוהבת שהכל נשען על מסורת, או על מסחה כל אחד צריך לחשוב לעצמו, לגבש טעם והשקפה, בהתאם לניסיון האישי, למקום, לקבוצה, לטעם, לתקופה. אני לא מוצאת הרבה טעם בעולם אחיד של בידור שמנוהל על ידי תעשיית המוזיקה".

את פסטיבל "Music Makers" יזמו הכנר ודים גלזמן ובת זוגו הפסנתרנית אנג'לה יופה. כחלק ממנו יתקיים מחתרים במרכז "אלמא" בוכרון יעקב קונצרט ובו יצירות שיש בהן ביטוי למוזיקה עממית. ינוגנו חמישה קטעים בסגנון עממי לקונטרס ולפסנתר מאת שומאן, שלישיית "דומקי" של דבוק, שבעה שירים ספרדיים עממיים לוויולה ולפסנתר מאת מנואל דה פאיה וחמישיית "דג השמך". למחרת, במוזיאון תל אביב, יישמעו הסוויטה האיטלקית לכינור ולפסנתר מאת סטרווינסקי, הסונטה לוויולה ולפסנתר אופ' 147 של שוסטקוביץ', דואו לצ'לו וקונטרס מאת רוסיני, ושוב, חמישיית "דג השמך".

"לפי ניסיוני, צריך לבנות למוזיקה חדשה ציפיות האזנה. צריך ללמוד להקשיב לשפה, ואי אפשר להאזין רק פעם אחת" רק פעם אחת

לבנות למוזיקה חדשה ציפיות האזנה. צריך ללמוד להקשיב לשפה, ואי אפשר להאזין רק פעם אחת. אני רואה בעיה גדולה בשכר שחל אצל הקהל, שלא רוצה יותר ללמוד את השפה. לא הקהל עצמו הוא הבעיה, אלא השיטה, שמתבססת על שוק חופשי, אמרגנות ומסחר. היא תקדם את מה שמוכר ומצליח.

"מן הבחינה הזו כדאי יותר להסתכל על מה שקורה באירופה. לא דווקא בגרמניה. כאן יש לנו קצת בעיות לאחרונה. יותר בסך נדינביה, בארצות אירופיות עם מערכת חינוך מתקדמת. שם רואים עדיין מורים ושיעורים למוזיקה בבית הספר. בלי זה, אין התקדמות ממשית בתחום. וגם יש כל כך הרבה ערך מוסף ללימודי מוזיקה בשביל הילדים בתחומים אחרים, שההזנחה הזו ממש מצערת".

שונים בכפר בלום, שם גם היה חייבור הדוק עם הקהל. זה טוב לי בתקופה הזו של השנה, שבה אני באה לעתים קרובות לישראל, להיחמם קצת בחורף, ומוזיקה קאמרית אוהבה עלי מאוד".

היא מקיימת כ-50 קונצרטים בשנה. "זה מעט, אבל אני מנגנת הרבה תוכניות שונות. לי, זה מעניין יותר מאשר להכין תוכנית אחת, להופיע אתה הרבה ולשכלל אותה, כפי שאוהבים רבים אחרים. אני אוהבת כשאין לי שגרה, גם אם זה כרוך ביותר עבודה. זה מתחלק בעיקר בין הופעות כסולנית עם תזמורת, למוזיקה קאמרית. קשה יותר לארגן רסיטלים של ויולה עם פסנתר. דווקא יש קהל, בדרך כלל, אבל המפיקים פחדים. השנה דווקא יהיו לי שלושה רסיטלים בישראל, באפריל: שניים בירושלים ואחד בתל אביב. ויש דגש די